

ONTWERPBESCHIKKING

Waterwet – vergunning drinkwatervoorziening

Aanvrager	Vitens N.V.
Aangevraagde activiteiten :	Wijziging vergunning Manderveen
Datum ontvangst aanvraag :	15 april 2021
Locatie :	uit de Slenk van Reutum in Manderveen
Datum beschikking :	20.12.2021
Kenmerk :	D2021-12-002868
Zaaknummer :	Z-WATER-AWB-2021-002622

Deze ontwerpbeschikking is als volgt opgebouwd:

A.	ONTWERPBESLUIT WATERWETVERGUNNING	3
A.1	Aanvraag	3
A.2	Ontwerpbesluit	3
A.3	Ondertekening en verzending	4
A.4	Niet mee eens?	5
B.	VOORSCHRIFTEN BIJ HET BESLUIT	6
C.	OVERWEGINGEN BIJ HET VOorgenomen BESLUIT	10
C.1	PROCEDURELE OVERWEGINGEN	10
C.1.1	Vergunningaanvraag	10
C.1.2	Volledigheid van de aanvraag	10
C.1.3	Procedure	10
C.1.4	Adviezen	10
C.1.4.1	Ontvangen adviezen	10
C.2	INHOUDELIJKE OVERWEGINGEN	10
C.2.1	Inleiding	10
C.2.2	De aanvraag	11
C.2.3	Uitvoering en gevolgen van de wijziging	12
C.2.4	Monitoring	12
C.2.5	Ingekomen advies op de aanvraag	15
C.2.6	Overwegingen	17
D.	SLOTCONCLUSIE	18

BIJLAGE 1   **Overzichtskaart van de bestaande monitoring**

BIJLAGE 2   **Meetnet t.b.v. effecten op landbouw**

A. ONTWERPBESLUIT WATERWETVERGUNNING

A.1 Aanvraag

Wij hebben op 15 april 2021 een aanvraag¹ ontvangen van Vitens N.V. voor een wijziging van de vigerende vergunning² (maximale capaciteit 3.0 Mm³ per jaar) van pompstation Manderveen. De wijziging betreft het aanpassen van de vergunning voor bepaalde tijd naar een vergunning voor onbepaalde tijd, met daaraan gekoppeld een onderzoek om een definitieve operationele jaarcapaciteit vast te stellen op basis van een uit te voeren onderzoek naar het optreden of ontbreken van effecten van een testperiode met een operationele jaarcapaciteit van 2.0 Mm³ per jaar.

A.2 Ontwerpbesluit

Wij zijn voornemens te besluiten, gelet op de overwegingen in deze vergunning en gelet op hetgeen is bepaald in de Waterwet, de Provinciewet, de Algemene wet bestuursrecht, en de Omgevingsverordening Overijssel 2017:

- I. Aan Vitens N.V. een vergunning te verlenen:
  - a. tot de start van het onderzoek als genoemd onder I.b voor het onttrekken van maximaal:
    - 1500 m³ grondwater per uur;
    - 15.000 m³ grondwater per dag;
    - 300.000 m³ grondwater per maand;
    - 1.000.000 m³ grondwater per kwartaal;
    - 3.000.000 m³ grondwater per jaar.
  - b. Gedurende de onderzoeksperiode en de aansluitende evaluatieperiode tot het moment van het besluit onder II voor het onttrekken van maximaal:
    - 1000 m³ grondwater per uur;
    - 10.000 m³ grondwater per dag;
    - 200.000 m³ grondwater per maand;
    - 670.000 m³ grondwater per kwartaal;
    - 2.000.000 m³ grondwater per jaar.
- II. Uiterlijk 1 jaar na afloop van de onderzoeksperiode, op basis van de evaluatie de definitieve hoeveelheden voor de maximale onttrekkingen per tijdeenheid vast te stellen.
- III. De vergunning te verlenen voor onbepaalde tijd.
- IV. De vergunning te verlenen voor de locatie(s), die kadastraal bekend staat als gemeente Tubbergen, Sectie B, nummers:
  - Noord: 4921, 4971, 4973;
  - Midden: 2504, 1305, 1304, 1303, 1302, 4512, 4513, 1300, 1299, 3780, 4398, 1297, 4514, 2600, 1295, 1294, 1293, 1292, 1291, 1290, 3119;
  - Zuid: 2032, 2031, 4529, 1466, 4966, 1710, 4927, 4928
- V. Dat het grondwater mag worden onttrokken voor de productie van drinkwater ten behoeve van de openbare drinkwatervoorziening.
- VI. Dat de volgende stukken onderdeel uitmaken van dit besluit:
  - het OLO aanvraagformulier met nummer 4706247;
  - bijlage 1 Kadastrale percelen, kenmerk 2021/0104373;
  - bijlage 2 verzoek wijziging vergunning, kenmerk 2021/0104383;
  - bijlage 3 Gegevens onttrekkingsputten, kenmerk 2021/0104381;
  - bijlage 4 Omgevingsvergunning milieu, kenmerk 2021/0104379;
  - bijlage 5 Toestemming lozen op bodem, kenmerk 2021/0104374;
  - bijlage 6 uitgangspunten monitoring, kenmerk 2021/0104380;
  - advies gemeente Tubbergen, kenmerk D2021-07-002795

---

¹ Kenmerk 2021/0104377

² Kenmerk 2008/0024998

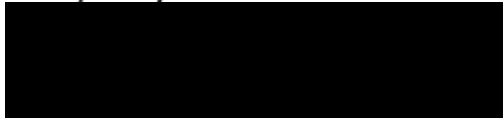
- VII. Aan deze beschikking de voorschriften te verbinden die zijn opgenomen achter het tabblad Voorschriften.

A.3 Ondertekening en verzending

Een exemplaar van dit ontwerpbesluit hebben wij verzonden aan:

- a. Burgemeester en wethouders van gemeente Tubbergen;
- b. Waterschap Vechtstromen, Postbus 5006, 7600 GA Almelo

Met vriendelijke groet,
namens Gedeputeerde Staten van Overijssel,

A large black rectangular box redacting the signature of the official.

Lars Wuijster,
teamleider Vergunningverlening

A.4 Niet mee eens?

Op dit besluit is de uitgebreide voorbereidingsprocedure van toepassing

Deze procedure geldt voor besluiten in het kader van de Waterwet (art. 6.16). Dit betekent dat eerst een ontwerpbesluit wordt voorbereid, voordat GS een definitief besluit nemen.

Wilt u reageren op het ontwerpbesluit?

Bent u het niet eens met ons voorgenomen besluit? Dan kunt u een zienswijze indienen bij Gedeputeerde Staten van Overijssel.

Uw zienswijze is een brief die aan een aantal eisen moet voldoen.

- U zegt op welk voorgenomen besluit uw zienswijze betrekking heeft.
- U vermeldt in uw zienswijze welke opmerkingen u heeft bij het ontwerpbesluit.
- U zet uw naam, adres, handtekening en de datum op uw zienswijze.
- U verstuurt de zienswijze op tijd. Op ons voorgenomen besluit staat in welke periode het ter inzage is gelegd. U stuurt ons binnen deze periode uw zienswijze.

Uw zienswijze kunt u schriftelijk verzenden.

U stuurt de zienswijze naar: Provincie Overijssel, team vergunningen, Postbus 10078, 8000 GB Zwolle.

Onder ons definitieve besluit leest u meer over het instellen van beroep.

B. VOORSCHRIFTEN BIJ HET BESLUIT

1.1 Algemeen

- a. De aanvraag voor deze vergunning en de daarbij behorende tekeningen, overige bijlagen en aanvullende gegevens maken deel uit van deze vergunning. De inrichting moet in overeenstemming zijn met de bij deze vergunning behorende gegevens en tekeningen, tenzij in de voorschriften anders wordt bepaald.
- b. Het grondwater mag worden onttrokken uit het watervoerende pakket tot een diepte van maximaal 66 meter beneden maaiveld.
- c. De vergunninghouder draagt er zorg voor dat de vergunning of een afschrift daarvan berust bij diegene die binnen het bedrijf verantwoordelijk is voor de waterwinning. Op verzoek van een controlerende ambtenaar dient deze persoon de vergunning en de onder voorschriften 1.2.d, 1.3.d, 1.3.e, 1.3.i genoemde ijkingen, meetstaten/waarnemingen te kunnen overleggen.
- d. Indien een winput buiten gebruik wordt gesteld dient het boorgat binnen drie maanden te worden gedicht, tenzij deze winput na goedkeuring van Gedeputeerde Staten van Overijssel (hierna GS) voor een ander doel wordt bestemd.
Bij het dichten van de put dient het oorspronkelijke bodemprofiel zo goed mogelijk te worden hersteld, waarbij ervoor moet worden gezorgd dat oorspronkelijk gescheiden watervoerende pakketten door een weerstandbiedende laag gescheiden blijven.
- e. Bij vervanging van de waterwinmiddelen dient hiervan binnen twee weken schriftelijk mededeling te worden gedaan aan GS, onder overlegging van de desbetreffende gegevens.
- f. Indien winputten moeten worden vervangen dient dit vooraf ter goedkeuring aan Gedeputeerde Staten te worden gemeld. Indien de afstand tussen de oude en de nieuwe put groter is dan 10 meter, en/of de filterstelling wijzigt, dient bij de melding een rapport met de effecten van deze wijziging te worden bijgevoegd.

1.2 Meten en vastleggen van de onttrokken hoeveelheid grondwater

- a. De vergunninghouder zorgt ervoor dat de onttrokken hoeveelheid grondwater wordt gemeten en geregistreerd.
- b. De onttrokken hoeveelheid grondwater wordt zodanig gemeten dat het meetresultaat niet meer dan vijf procent afwijkt van de werkelijk onttrokken hoeveelheid.
- c. Meetinstrumenten worden op een goed toegankelijke plaats geïnstalleerd, zodanig dat de instrumenten goed afleesbaar zijn.
- d. De onder 1.2 a genoemde meetresultaten dienen ten minste maandelijks te worden geregistreerd op een meetstaat.
- e. Bij vervangen of resetten van een meetinstrument wordt zowel de eindstand van het oude meetinstrument als de beginstand van het nieuwe meetinstrument geregistreerd.
- f. Op de meetstaat wordt, onder opgave van de datum, eveneens melding gemaakt van voorvallen, die van invloed kunnen zijn op de meting.
- g. De meetstaten worden minstens vijf jaar voor GS beschikbaar gehouden.
- h. Aan het eind van ieder jaar dienen de geregistreerde hoeveelheden grondwater te worden ingevuld op een door de provincie Overijssel vastgesteld registratieformulier.
- i. Vóór 31 januari van het opvolgende jaar dient het formulier naar GS gezonden te worden.

1.3 Meten en vastleggen van de freatische grondwaterstanden en/of stijghoogten

- a. De vergunninghouder handhaaft of richt het bestaande waarnemingsnet in conform de overzichtskaart in het monitoringsplan.

- b. De filters moeten worden geplaatst volgens de geldende NEN-norm' zodat er een goede boorbeschrijving gemaakt kan worden. De boorbeschrijvingen moeten worden gemaakt volgens de geldende NEN-norm zodat dat er een juist beeld wordt verkregen van de doorboorde grondlagen.
- c. De doorboorde scheidende lagen dienen rondom de buizen afgedicht te worden met een materiaal dat een waterscheidende functie heeft en niet milieubelastend is.
- d. Na het inrichten van het onder voorschrift 1.3.a genoemde waarnemingsnet overlegt de vergunninghouder binnen 14 dagen de volgende gegevens van de nieuw geplaatste peilfilters:
- de filterstelling (diepte bovenkant- en onderkant filter) in cm t.o.v. N.A.P. en maaiveld;
  - de diameter van filter en van stijgbuis;
  - het materiaal van filter en van stijgbuis;
  - gemeten stijghoogte;
  - een boorstaat of profielbeschrijving;
  - de hoogte van het maaiveld ter plaatse in cm t.o.v. N.A.P.;
  - de hoogte van het meetpunt (= referentiepunt; veelal bovenkant buis) in cm t.o.v. N.A.P.;
  - een detailschets van de meetpunten en de directe omgeving met de bijbehorende maten;
  - de afwerking van de meetlocatie;
  - de toegankelijkheid van de meetlocatie;
  - de coördinaten van de meetpunten volgens het rijsdriehoekstelsel;
  - de contactpersoon inzake het waarnemingsnet.
- e. De vergunninghouder zorgt dat de stijghoogte en/of grondwaterstand wordt waargenomen in de peilbuizen conform het in het monitoringsplan opgenomen waarnemingsnet. De metingen dienen in ieder geval te worden verricht op de 14^e en 28^e van elke maand dan wel indien deze dagen op een zaterdag vallen op de daaraan voorafgaande werkdag en indien op een zon- of feestdag op de eerstvolgende werkdag.
- f. De onder voorschrift 1.3.d en 1.3.e bedoelde waarnemingen dienen te worden toegevoegd aan de Basisregistratie Ondergrond (BRO) conform het meest recente QC protocol. Indien de BRO niet meer optreedt als landelijke databeheerder dienen de gegevens naar zijn rechtsopvolger en/of GS gestuurd te worden.
- g. De vergunninghouder zorgt voor de instandhouding van de onder voorschrift 1.3.a genoemde meetpunten, zodat de betrouwbaarheid en continuïteit van de waarnemingen gewaarborgd blijft.
Dit houdt onder andere in dat:
- incidentele schades dienen te worden hersteld;
  - ten minste 1 keer per 5 jaar de filters worden afgepompt en schoongemaakt;
  - ten minste 1 keer per 10 jaar de meetpunten worden gewaterpast.
- h. Als een peilbuis van het voor deze vergunning aanwezige waarnemingsnet niet meer door de vergunninghouder of een derde wordt waargenomen, dient deze peilbuis binnen een maand na de laatste meting te worden gedempt. Bij het dempen van de peilbuis dient het oorspronkelijke bodemprofiel zo goed mogelijk te worden hersteld, waarbij ervoor moet worden gezorgd dat oorspronkelijk gescheiden watervoerende pakketten door een weerstandbiedende laag gescheiden blijven.
- i. Wijzigingen aan grondwatermonitorsputten of aan het grondwatermonitorsnet dienen te worden verwerkt in de Basisregistratie Ondergrond, binnen de daarbij onderling overeengekomen termijn en conform de eisen van de BRO.
Indien de BRO niet meer optreedt als landelijke databeheerder, dienen de gegevens bij zijn rechtsopvolger en/of GS gemeld te worden.
Op een goed gemotiveerd schriftelijk voorstel van de vergunninghouder kan door of namens GS goedkeuring gegeven worden voor wijziging van het waarnemingsnet. De goedkeuring kan alleen plaatsvinden als deze wijziging geen gevolgen heeft voor de monitoring van de winning en belangen van derden dus niet worden geschaad.

- j. De vergunninghouder dient middels een overeenkomst met andere beheerders van waarnemingsnetten of waarnemingspunten de naleving van de voorschriften 1.3.a t/m 1.3.i te waarborgen.

1.4 Monitoring

Het monitoringsplan is in eerste instantie gericht op de primaire effecten, te weten de verandering van de grondwaterstand en de afvoer van beken. In dit voorschrift worden meerder onderdelen van het monitoringsplan geconcretiseerd en aangevuld met voorschriften voor het monitoren van afgeleide effecten.

- a. De feitelijke onderzoeksperiode en daarmee de monitoring van de effecten van de verminderde onttrekking start op het moment dat er vervangende capaciteit beschikbaar is ter compensatie van de verminderde onttrekking in Manderveen. Vooralsnog wordt daarvoor uitgegaan van een nieuwe grondwaterwinning in het gebied Daarle-Vriezenveen. Dit onderzoek wordt opgedeeld in twee fasen: in de eerste fase met name onderzoek naar hydrologische effecten en in de tweede fase de afgeleide effecten. Hieraan voorafgaand worden ook metingen en waarnemingen verricht waarvan de resultaten als 0-meting zullen dienen.
- a.1 De start van deze vermindering dient minstens 6 maanden voor dat moment aan GS kenbaar te worden gemaakt.
- a.2 Voorafgaand aan de start kan er al met monitoring van de 0-situatie worden gestart. Een concreet uitvoeringsplan voor de 0-meting, de eerste fase en de tweede fase dient binnen 12 maanden na de vaststelling van dit besluit aan GS ter goedkeuring te worden voorgelegd.
- a.3 In dit plan dienen ten minste de onderstaande aandachtspunten te worden verwerkt:
- Een doordacht onttrekkingspatroon tijdens de eerste fase van de monitoring om het invloedsgebied te kunnen bepalen;
  - beperkte concrete toetsingslijst van mogelijke ecologische ontwikkelingen in het invloedsgebied ten behoeve van het beoordelingskader;
  - Uitsluiting van de monitoring van afgeleide effecten van het 'broekbosje' in de tweede fase van de monitoring;
  - Uitbreiding van het meetnet in en ten behoeve van de agrarische terreinen;
  - Een inventarisatie van de natuurherstelmaatregelen die in de natura 2000-gebieden worden uitgevoerd en zo mogelijk de waarneembare resultaten daarvan tijdens de fase van de 0-meting, tot aan de start van de eerste fase;
  - De relatie met ander gebruik van grondwater, zoals de drinkwaterwinning in Duitsland en landbouwkundige onttrekkingen in zowel Duitsland als Nederland;
  - De (uitgevoerde) natuurherstelmaatregelen in de genoemde Natura 2000-gebieden.
  - De relatie met jaarlijkse afwijkingen van het meteorologisch gemiddelde, onder meer door vergelijking met grondwatermetingen buiten bereik van de drinkwaterwinningen;
- b. De monitoringsperiode wordt opgedeeld in twee fasen. In de eerste fase, die twee jaar duurt, wordt op basis van de primaire effecten de contour van het invloedsgebied vastgesteld. In de tweede fase, die 5 jaar duurt, worden aanvullend op primaire effecten de afgeleide effecten gemonitord.
- b.1 Binnen 6 maanden na afloop van de eerste fase moet er, op basis van de monitoring van de hydrologische effecten, een evaluatie inclusief een voorstel voor de vaststelling van het invloedsgebied aan GS ter goedkeuring en vaststelling worden voorgelegd.
- b.2 Voor het vaststellen van de definitieve capaciteit van winning Manderveen worden alleen monitoringsresultaten van metingen, uit de eerste en tweede fase, binnen het vastgestelde invloedsgebied gebruikt.
- b.3 Binnen 12 maanden na afloop van de tweede fase moet er een evaluatie worden opgesteld over de gehele monitoringsperiode. Op basis van deze evaluatie zal GS na

- consultering van belanghebbenden de definitieve maximale onttrekkingscapaciteit van de winning Manderveen vaststellen.
- c. Ten behoeve van het monitoringsplan zijn diverse modelberekeningen uitgevoerd. Hiervoor zijn twee modellen gebruikt: WRD2010 en WRD2014. Om tijdens de geplande evaluaties de mogelijkheid te hebben om controleberekeningen uit te voeren dienen van beide grondwatermodellen alle relevante modeldata (uitgangspunten en modelinput) beschikbaar te zijn. Op deze manier kunnen nieuwe inzichten en ontwikkelingen in het model worden onderscheiden van de effecten als gevolg van de wijziging van de onttrekking.
  - c.1 Binnen 6 maanden na de vaststelling van dit besluit moet van beide modellen alle relevante modeldata digitaal beschikbaar te worden gesteld.
  - d. Om te voorkomen dat pas aan het eind van de meetperiode blijkt dat er meetresultaten van onderdelen van het monitoringsprogramma ontbreken omdat instrumenten niet goed hebben gefunctioneerd moet er jaarlijks een rapportage van de metingen aan GS worden gestuurd.
  - d.1 Binnen 3 maanden na het verstrijken van ieder kalenderjaar dient een rapportage van alle metingen in het kader van het monitoringsprogramma aan GS te worden toegestuurd.
  - e. Het huidige meetnet wordt met maximaal 7 peilbuizen in agrarische terreinen uitgebreid.
  - e.1 Binnen 6 maanden na de vaststelling van dit besluit dient een definitief plan voor de uitbreiding van de peilbuizen in agrarische terreinen aan GS gestuurd te worden.

1.5 Vermindering van de te onttrekken hoeveelheid

- a. Indien de te onttrekken hoeveelheid langdurig (meer dan 1 jaar) met meer dan 30 % van de per jaar vergunde hoeveelheid wordt verminderd, dient dit ten minste twee jaar van tevoren gemeld te worden aan GS. Dit voorschrift geldt niet in noodsituaties.
- b. Bij de melding zorgt de vergunninghouder voor een actueel grondwatermodel waarmee de hydrologische effecten van de vermindering van de winning kunnen worden berekend. Dit grondwatermodel wordt aan Gedeputeerde Staten, inclusief een geohydrologische beschrijving van het model (handleiding), ter beschikking gesteld

1.6 Beëindiging van de winning

- a. Het voornemen tot sluiting van de winning dient minimaal twee jaar voor sluiting van de winning schriftelijk gemeld te worden aan GS.
- b. Bij de melding zorgt de vergunninghouder voor een actueel grondwatermodel waarmee de hydrologische effecten van de beëindiging van de winning kunnen worden berekend. Dit grondwatermodel wordt aan Gedeputeerde Staten, inclusief een geohydrologische beschrijving van het model (handleiding), ter beschikking gesteld.
- c. De metingen zoals voorgeschreven in voorschrift 1.3.e, dienen tot en met twaalf maanden na het staken van de grondwateronttrekking te worden uitgevoerd.
- 1. Binnen drie maanden na het beëindigen van de metingen zoals voorgeschreven in voorschrift 1.3.e dienen deze per peilbuis in een document te worden verzameld. Dit document dient naar GS te worden gezonden.

C. OVERWEGINGEN BIJ HET VOORGENOMEN BESLUIT

C.1 PROCEDURELE OVERWEGINGEN

C.1.1 Vergunningaanvraag

Wij hebben op 15 april 2021 een aanvraag³ ontvangen van Vitens N.V. voor een wijziging van de vigerende vergunning⁴ van pompstation Manderveen.

De wijziging betreft het aanpassen van de vergunning voor bepaalde tijd naar een vergunning voor onbepaalde tijd, met daaraan gekoppeld een onderzoek om een definitieve operationele jaarcapaciteit vast te stellen. De definitieve capaciteit van de grondwaterwinning Manderveen zal worden vastgesteld op basis van de evaluatie van het uit te voeren onderzoek naar het optreden of ontbreken van effecten in een onderzoeksperiode waarbij de operationele jaarcapaciteit tijdelijk wordt verlaagd van 3.0 Mm³ per jaar (de huidige maximale vergunde capaciteit) naar 2.0 Mm³ per jaar.

C.1.2 Volledigheid van de aanvraag

Na ontvangst van de aanvraag hebben wij deze getoetst op volledigheid. Wij zijn van oordeel dat de aanvraag voldoende informatie bevat voor een goede beoordeling van de gevolgen van de activiteit op de fysieke leefomgeving. De aanvraag is dan ook in behandeling genomen.

C.1.3 Procedure

Volgens artikel 6.16 van de Waterwet moet de beslissing op een aanvraag om een vergunning als bedoeld in artikel 6.4, eerste lid, onder b, van de Waterwet worden genomen volgens de procedure die is geregeld in de afdelingen 3.4 van de Awb (de uniforme openbare voorbereidingsprocedure) en 13.2 van de Wm.

C.1.4 Adviezen

Wij hebben Burgemeester en Wethouders van gemeente Tubbergen en het dagelijks bestuur van Waterschap Vechtstromen N.V. in de gelegenheid gesteld advies uit te brengen met betrekking tot de aanvraag.

C.1.4.1 Ontvangen adviezen

Naar aanleiding van de aanvraag hebben wij advies ontvangen van:

Gemeente Tubbergen, kenmerk DT-2021-0016272 , (ons kenmerk D2021-07-002796, d.d. 16 juli 2021).

Het advies van de gemeente Tubbergen heeft betrekking op de thema's dat er een vergunning voor onbepaalde tijd wordt aangevraagd, de interactie met Natura-2000 maatregelen, het beoordelingskader van de monitoring en de gevolgen voor de lange termijn. Het advies is behandeld in het hoofdstuk Inhoudelijke overwegingen onder C.2.

C.2 INHOUDELIJKE OVERWEGINGEN

C.2.1 Inleiding

Historie

Sinds 1963 wordt ten behoeve van de drinkwatervoorziening water gewonnen in de omgeving van Mander. De winning startte onder het regiem van de Grondwaterwet Waterleidingbedrijven.

Het was toen gebruikelijk om alvast met winnen te beginnen en dan de effecten van de onttrekking te meten en op basis van deze gegevens een vergunning bij de minister van Volksgezondheid aan te vragen. In die procedure was de provincie adviseur van de Minister. Pas in 1993 is een definitieve vergunning verleend aan de Waterleidingmaatschappij Overijssel NV (WMO). Dit besluit betrof een legalisering van de winning van 4,5 miljoen m³/jaar (welke al sinds 1963 plaatsvindt) en de mogelijkheid de winning, na compensatie, uit te breiden tot 6

---

³ Kenmerk 2021/0104383

⁴ Kenmerk 2008/0024998

miljoen m3/jaar. Deze vergunning is in 1999 vernietigd door de Afdeling Bestuursrecht van de Raad van State.

Op dat moment ontstond door de vernietiging van het besluit een tekort van 4,5 miljoen m3/jaar vergunde capaciteit. Vitens heeft als reactie daarop een MER opgesteld met de onderbouwing dat zonder de winning Mander niet kan worden voorzien in de drinkwaterbehoefte van de regio Noordoost-Twente en voorstellen gedaan om te onderzoeken hoe de grondwaterwinning te Mander op een duurzame manier kan worden voortgezet. Uit het MER uit 2006 is een grondwaterwinning bij Manderveen als voorkeursalternatief naar voren gekomen en is door Vitens NV een vergunning aangevraagd voor 3 miljoen m3/jaar, voor een periode van 15 jaar. De onttrekking voor de drinkwatervoorziening is gedoogd tot de vigerende vergunning is verleend op 26 februari 2008.

In de vergunning is opgenomen dat winlocatie Manderheide wordt gesloten en de wincapaciteit wordt verplaatst naar Manderveen met een omvang van 3 miljoen m3/jaar.

Het bekensysteem en de natuur op de flank van de stuwwal nabij Mander zijn echter kwetsbaar. Eind 2006 is daarom een bestuursovereenkomst gesloten waarin is afgesproken te zoeken naar een duurzamer alternatief.

De winning Manderheide is sinds halverwege 2009 verder afgebouwd en in november 2010 volledig gestopt. De nieuwe winputten van Manderveen zijn per 1 januari 2011 gestart. De totale winning van Manderveen onttrekt sinds halverwege 2011 vrijwel op vergunde capaciteit.

Omdat de vergunde capaciteit van 3 miljoen m3/jaar onvoldoende is om in het tekort van 4,5 miljoen m3/ jaar te voorzien is in de 'zoektocht Twente' naar een oplossing hiervoor gezocht. Dit heeft geleid tot bestuurlijke afspraken, in 2017, waarbij het duurzamere alternatief inhoudt dat de grondwateronttrekking Manderveen wordt verminderd van de vergunde 3 miljoen m3/jaar naar 2 miljoen m3/jaar in combinatie met een nieuwe grondwaterwinning met een capaciteit van 3 miljoen m3/jaar, die vooralsnog gerealiseerd zal worden in het gebied Daarle-Vriezenveen.

De vigerende waterwetvergunning (kenmerk 2008/0024998) voor het onttrekken van 3 miljoen m3 grondwater uit de Slenk van Reutem heeft als einddatum voor 26 februari 2023. Op grond van het voorkeursalternatief in de planMER van de zoektocht waterwinning Twente is en blijft de winning Manderveen een structureel onderdeel van de drinkwatervoorziening. Om die reden verzoekt Vitens NV om de Waterwetvergunning voor Manderveen te wijzigen in onbepaalde tijd, met inachtneming van de voorwaarden met betrekking tot de maximale capaciteit, beschikbaarheid van de nieuwe grondwaterwinning en de gemeten effecten van een, vooralsnog tijdelijke, reductie van de operationele capaciteit van winning Manderveen.

C.2.2 De aanvraag

De aanvraagde wijziging betreft een wijziging van een vergunning voor bepaalde tijd naar een vergunning voor onbepaalde tijd in combinatie met nader te stellen voorwaarden voor de maximale onttrekking per jaar.

Deze voorwaarden worden mede bepaald door het voorkeursalternatief in de planMER van de zoektocht Twente en de uitkomsten van een voortgezette monitoring van de effecten van de vermindering van de operationele onttrekking van 3 miljoen m3/jaar naar 2 miljoen m3/jaar.

Het voorkeursalternatief van de zoektocht Twente houdt in dat er een nieuwe grondwaterwinning wordt gerealiseerd in het gebied Daarle-Vriezenveen die samen met de grondwateronttrekking te Manderveen voorziet in een duurzaam watersysteem ten behoeve van de openbare drinkwatervoorziening in de regio Noordoost Twente.

Hierbij worden de benodigde grondwateronttrekkingen verdeeld over Manderveen en de nieuwe grondwaterwinning met respectievelijk 2 en 3 miljoen m3 per jaar operationele capaciteit en 1 en 2 miljoen m3 jaar strategische reserve c.q. reservecapaciteit. Op termijn kunnen, als daar aanleiding toe is, deze winningen als communicerende vaten worden op- of afgeschaald zodat de totale capaciteit gelijk blijft.

C.2.3 Uitvoering en gevolgen van de wijziging

De wijziging voorziet in een vooralsnog tijdelijke, maar op termijn mogelijk definitieve, vermindering van de operationele onttrekkingshoeveelheid om daarmee de effecten daarvan op natuur en landbouw te kunnen vaststellen.

De vermindering van de operationele capaciteit kan pas worden geëffectueerd op het moment dat er vervangende capaciteit beschikbaar is om aan de vraag naar drinkwater in de regio te kunnen voldoen. Dit betekent dat eerst de nieuwe grondwaterwinning winning operationeel moet zijn.

Vanaf dat moment kan de meetperiode en bijbehorende monitoring worden gestart/voortgezet om de primaire en afgeleide effecten van een kleinere onttrekking te meten.

De primaire gevolgen van de verminderde onttrekking zijn veranderingen in de grondwaterstanden en grondwaterstijghoogtes. Deze leiden mogelijk op hun beurt weer tot effecten op de watervoerendheid van beken, natuur en landbouw. Het doel van deze tijdelijke wijziging is de effecten te meten/monitoren en op basis daarvan conclusies te trekken voor een definitieve vaststelling van de maximale onttrekkingscapaciteit.

Voor het meten van deze primaire effecten is bij de aanvraag een monitoringsplan bijgevoegd.

C.2.4 Monitoring

De essentie van deze wijzigingsaanvraag is een tijdelijke vermindering van de onttrekkingshoeveelheid om de primaire en secundaire effecten daarvan te monitoren. Op basis van de monitoringsresultaten zal een definitieve maximale onttrekkingshoeveelheid voor winning Manderveen worden vastgesteld. Voor het monitoringsprogramma dient het bij de aanvraag bijgevoegde monitoringsplan als uitgangspunt. Voor het monitoringsprogramma wordt het monitoringsplan aangevuld met extra voorschriften (1.4 Monitoring) voor het concretiseren van metingen en monitoring van afgeleide effecten.

De monitoring is in eerste instantie gericht op de primaire effecten, te weten de verandering van de grondwaterstand en de afvoer van beken. De afgeleide effecten, zoals droogteschade voor de landbouw en verdroging van grondwaterafhankelijke natuur, zijn ook afhankelijk van andere invloeden. Effecten als hittegolven en droogteperiodes met verhoogd (grond)watergebruik door landbouw en particulieren dragen ook bij aan tijdelijke verlagingen van het grondwater.

Daarnaast zijn er ook hydrologische herstelmaatregelen in het kader van Natura 2000 waarvan de effecten worden gemeten. Het monitoringsplan bestrijkt daarom ook gebieden die buiten de invloedssfeer van de Winning Manderveen vallen.

Ten behoeve van de evaluatie voor de vaststelling van de maximale onttrekkingscapaciteit zullen alleen de resultaten van metingen c.q. gemeten effecten die binnen het invloedsgebied van de winning Manderveen liggen worden gebruikt. (zie voorschrift 1.4.b.2)

Het monitoringsplan is ingedeeld in vier aandachtsgebieden: de watervoerendheid van een aantal nabijgelegen beken, effecten op natuur en effecten op de landbouw. Daarbij wordt voor de monitoring nog onderscheid gemaakt tussen Natura-2000 gebieden en het Nationaal Natuurnetwerk buiten Natura2000. Voor elk van deze aandachtsgebieden is in het bijgevoegde monitoringsplan een aanpak c.q. uitvoeringsmethode gekozen.

Monitoring per aandachtsgebied:

Doel van de monitoring van de watervoerendheid van **beken** is te bepalen in welke mate de infiltrerende en de drainerende delen van de beek veranderen als de grondwaterwinning gereduceerd wordt. Bij de uitvoering van de metingen c.q. monitoring daarvan wordt gebruik gemaakt van de ervaringen van de monitoring/evaluatie van de effecten als gevolg van het verplaatsen van de winning van Manderheid naar Manderveen (Evaluatie reallocatie Mander, Eindevaluatie 2017). In plaats van het meten van de waterafvoer, worden de effecten op de beken indirect gemeten via het monitoren van de grondwaterstand in raaien langs de beek.

Doel van de monitoring van **Natura 2000-gebieden** is te bepalen of er hydrologische veranderingen optreden in het Natura 2000-gebied Dal van de Mosbeek en Springenbeek door reductie van de drinkwaterwinning.

In het monitoringsplan worden de effecten op **Nationaal NatuurNetwerk buiten Natura 2000** apart gemonitord. In het monitoringsplan betreft dit onderdeel slechts een grondwaterafhankelijk broekbosje dat ontstaan is nadat een particulier hier rond 2005 'natuur heeft ontwikkeld' en een eeuwenoud hooiland heeft laten volgroeien met wilgen. Op het genoemde punt worden nog geen grondwaterstand- en vegetatiemetingen gedaan. Of daar een peilbuis met een PQ geplaatst kan worden is afhankelijk van de medewerking van de terreineigenaar.

Vanwege de geringe natuurwaarde van dit broekbosje zal in een afweging van de effecten op de natuur van een grondwateronttrekking ten behoeve van de openbare drinkwatervoorziening (als dwingende reden van groot openbaar belang) die al sinds 1963 bestaat, een in 2005 aangelegd broekbosje geen thema zijn om de grondwateronttrekking qua capaciteit te beperken.

In het kader van de doelstelling van de monitoring van afgeleide effecten om de maximale toegestane capaciteit van de grondwateronttrekking Manderveen te bepalen zal dit onderdeel van het monitoringsplan daarom niet worden meegenomen.

Doel van de monitoring van **landbouw** is te bepalen hoe de daadwerkelijke grondwaterstanden in het landbouwgebied veranderen bij een reductie van de drinkwaterwinning. Het meetnet blijft daarna in stand als onderdeel van de reguliere monitoring.

Op voorstel van Vitens wordt het huidige meetnet met maximaal 7 peilbuizen in agrarische terreinen uitgebreid. Dit gebied is gebaseerd op wensen die zijn geuit in de werkgroep Mander en op berekeningen in het kader van de droogteschaderegeling Manderveen. Het filter van deze peilbuizen bevindt zo diep als noodzakelijk maar zo ondiep als mogelijk om een goede indicatie te geven over de vochtvoorziening van gewas en vegetatie. Keuze van locaties wordt bepaald in overleg met de agrariers en ingepast binnen het bestaande meetnet. (zie voorschrift 1.4.e.1)

De monitoringsperiode:

De monitoringsperiode voor de effecten naar aanleiding van de verandering wordt opgedeeld in twee fasen. Deze wordt vooraf gegaan door een uitgebreide meerjarige 0-meting waarmee de 0-situatie en de natuurlijke hydrologische fluctuaties in beeld wordt gebracht.

De eerste fase is bedoeld om de contouren van het invloedsgebied van de primaire effecten van de vermindering in beeld te brengen. Dat betreft dan de effecten op grondwaterstanden en stijghoogtes. De norm voor de vaststelling van deze contour is een verandering van de grondwaterstand en/of grondwaterstijghoogte van minimaal 0,05 m. Deze norm van 0,05 m wordt gehanteerd om nog onderscheid te kunnen maken tussen de gevolgen van de onttrekking en gevolgen van andere handelingen en of door andere oorzaken. Binnen dit vastgestelde invloedsgebied worden dan vervolgens de afgeleide effecten gemonitord en beoordeeld.

De eerste fase duurt twee jaar. In deze periode kunnen met behulp van een patroon van substantiële wijzigingen van de onttrekkingshoeveelheid (zie voorschrift 1.4.a.3) de effecten op grondwaterstand- en stijghoogteveranderingen herkenbaar worden vastgesteld. De periode van twee jaar geeft ruim tijd om de actie (meer/minder onttrekken) en de reactie (veranderingen van grondwaterstanden en stijghoogten) vast te kunnen stellen en daarmee de contouren van het invloedsgebied te bepalen waarbinnen de afgeleide effecten (watervoerendheid beken, natuur en landbouw) worden gemonitord.

Dit houdt in dat na afloop van deze twee jaar, binnen een periode van 6 maanden, een tussenevaluatie moet plaatsvinden op basis waarvan het invloedsgebied van de verandering

en daarmee het gebied voor de monitoring van de primaire en afgeleide in de tweede fase wordt vastgesteld. (zie voorschrift 1.4.b.1)

In de tweede fase moeten vervolgens, naast de primaire effecten ook de afgeleide (ecologische) effecten worden gemonitord. Een gewijzigde grondwaterstand of watervoerendheid zonder zichtbare effecten voor de natuur heeft op zichzelf geen meerwaarde voor een besluit over de maximale capaciteit van de winning Manderveen.

De toepasbaarheid van de resultaten van de tweede fase van de monitoring wordt echter wel bepaald door de resultaten van de meting van primaire effecten in de eerste fase. *Als uit deze fase blijkt dat de genoemde Natura 2000-gebieden niet binnen het vastgestelde invloedsgebied van de onttrekking van Manderveen liggen, kunnen deze resultaten niet worden gebruikt voor het vaststellen van de definitieve maximale onttrekkingscapaciteit van Manderveen.*

Dit voorbehoud is mede gebaseerd op het eerdere berekende gebied met een stijging van de grondwaterstand door reductie van de winning Mander van 3 naar 2 miljoen m³/jaar. Hierbinnen liggen geen grondwaterafhankelijke vegetaties en zijn er ook geen veranderingen op natuur te verwachten. Als er geen aantoonbaar oorzakelijk verband is tussen grondwaterstandsveranderingen in deze gebieden en de verminderde onttrekking, kunnen natuurontwikkelingen in dit gebied niet als argument gebruiken om een uitspraak te doen over de maximaal haalbare / acceptabele capaciteit van de winning Manderveen. De oorzaak van veranderingen moet dan worden gezocht in de hydrologische herstelmaatregelen in het kader van Natura 2000.

Voor het monitoren van de afgeleide effecten, bijvoorbeeld veranderingen in de kenmerkende karakteristieken van de in het invloedsgebied aanwezige natuurtypen is in het monitoringsplan geen concrete uitwerking opgenomen.

Daarom wordt in de vergunning, aanvullende op het monitoringplan een voorschrift m.b.t. concretisering en aanvullingen op het monitoringplan opgenomen. (zie voorschrift 1.4.a.3)

De drie uitgangspunten daarbij zijn het principe: 'zo veel als noodzakelijk, maar zo weinig als mogelijk', een beperkte meetperiode van vijf jaar waarbinnen effecten zichtbaar moeten zijn en een gelimiteerd aantal indicatoren.

Het gaat dan om veranderingen in de kenmerkende karakteristieken van de in het invloedsgebied aanwezige natuurtypen, te toetsen op basis van waarnemingen met betrekking tot een beperkt aantal meest gevoelige planten/bloemen. Waarbij de gevoeligheid wordt bepaald aan de hand van welke planten als eerste verdwijnen of ontwikkelen bij de verandering van de gemeten primaire effecten. Als dit niet binnen een periode van vijf jaar na de start van de verandering plaatsvindt wordt aangenomen dat er voor deze ontwikkeling geen causaal verband is met de verandering: vermindering van de grondwatertonttrekking door winning Manderveen. Voor effecten binnen het invloedsgebied, die niet aan andere maatregelen kunnen worden toegekend, worden geacht het gevolg te zijn van de gewijzigde onttrekking van winning Manderveen.

Deze aanvulling op de monitoring dient uiterlijk 12 maanden na de besluitdatum van de gewijzigde beschikking gereed te zijn, (zie voorschrift 1.4.a.2)

Naast de effecten als gevolg van de verandering zullen er ook ontwikkelingen plaatsvinden die van invloed zijn op de te onderzoeken effecten. Hierbij moet worden gedacht aan:

- De relatie met andere maatregelen die genomen worden, zoals de herstelmaatregelen in Natura 2000;
- De relatie met ander gebruik van grondwater, zoals de drinkwaterwinning in Duitsland en landbouwkundige onttrekkingen in zowel Duitsland als Nederland;
- De relatie met jaarlijkse afwijkingen van het meteorologisch gemiddelde, onder meer door vergelijking met grondwatermetingen buiten bereik van de drinkwaterwinningen.

Voor deze specifiek ontwikkelingen moet het monitoringsplan worden aangevuld met een concreet aantal metingen en registraties om de bovengenoemde ontwikkelingen zowel vóór als tijdens de monitoring bij te houden. Deze kunnen vervolgens worden toegepast bij de evaluatie van de volledige monitoringsperiode. (zie voorschrift: 1.4.a.3)

Tussentijdse rapportage van de monitoringsresultaten

Er zijn gedurende de totale monitoringsperiode (exclusief de 0-meting) twee evaluatiemomenten gepland: na twee jaar en vervolgens na zeven jaar.

Om te voorkomen dat pas aan het eind van de meetperiode blijkt dat er meetresultaten van onderdelen van het monitoringsprogramma ontbreken omdat instrumenten niet goed hebben gefunctioneerd dient er jaarlijks een rapportage van de metingen beschikbaar aan GS worden gestuurd. (zie voorschrift 1.4.d.1)

C.2.5 Ingekomen advies op de aanvraag

Naar aanleiding van de aanvraag hebben wij een advies van de gemeente Tubbergen ontvangen. In dit advies stelt de gemeente Tubbergen een aantal thema's aan de orde. Concreet betreft dit dat er een vergunning voor onbepaalde tijd wordt aangevraagd, de interactie met Natura-2000 maatregelen, het beoordelingskader van de monitoring en de gevolgen voor de lange termijn. Hierna wordt ingegaan op de afzonderlijke punten.

De aanvraag is voor onbepaalde tijd

Tekst uit zienswijze:

'Als gemeente zien wij graag dat er een tijdelijke vergunning wordt verleend tot 2030/2031, waarbij er eerst een heroverweging plaatsvindt naar de noodzaak van het openblijven van de waterwinning Mander, voordat er een vergunning voor onbepaalde tijd wordt verleend.'

Onder verwijzing naar de beschreven historie in paragraaf 3.1 kan worden gesteld dat de betreffende grondwaterwinning in de Slenk van Reutem al sinds 1963 bestaat. De vigerende vergunning is voor bepaalde tijd. Er zijn sinds 2000 meerdere uitgebreide studies gedaan die uiteindelijk tot de conclusie hebben geleid dat de winning Manderveen een belangrijk onderdeel is van een duurzame structurele oplossing voor de drinkwatervoorziening van de regio Noordoost-Twente. (besluit van Gedeputeerde Staten van Overijssel, d.d. 22 augustus 2017). De noodzaak van het open blijven is mede bepaald door gebrek aan gelijkwaardige alternatieven. Om die reden is een heroverweging over de noodzaak van het openblijven van de waterwinning Mander niet aan de orde. De vaststelling van de definitieve maximale capaciteit van winning Manderveen moet nog wel plaatsvinden, mede op basis van de nog uit te voeren monitoring en evaluatie. Door hiervoor voorwaarden en voorschriften op te nemen in het besluit staat dat een vergunning voor onbepaalde tijd niet in de weg.

Interactie met N2000 maatregelen

Tekst uit zienswijze:

'Op dit moment wordt er al 3 miljoen m3 /jaar onttrokken. De reductie naar 2 miljoen m3/jaar kan een effect hebben op de N2000 gebieden. In en rondom N2000 gebieden worden herstelmaatregelen uitgevoerd. Op welke manier denkt u onderscheid te kunnen maken tussen mogelijke effecten van de herstelmaatregelen of reductie van de winning?'

De monitoring van de effecten kan daar maar ten dele een antwoord op geven. De eerste fase van de monitoring zal er met name op gericht zijn om vast te stellen hoe groot het invloedsgebied is, waarbinnen de primaire effecten zullen optreden c.q. zichtbaar en meetbaar zullen zijn.

Modelberekeningen geven aan dat er naar verwachting geen invloed van de geringere onttrekking merkbaar zal zijn in de nabijgelegen Natura-2000 gebieden. De feitelijk waarnemingen van grondwaterstanden en -stijghoogtes zal dat mogelijk bevestigen. In dat geval zijn alle gemeten (afgeleide) effecten te koppelen aan de herstelmaatregelen. Echter, als de natuurgebieden (gedeeltelijk) toch binnen het invloedsgebied liggen, dan zal het lastig zijn om herstel van de natuur noch aan de vermindering van de onttrekking, noch aan de plaatselijke herstelmaatregelen te koppelen. NB! Het worst-case scenario is dat er geen

(positieve of negatieve) effecten worden gemeten, hoewel van beide maatregelen een positief effect wordt verwacht. In dat geval zijn de uitgevoerde herstelmaatregelen niet zinvol (geweest) en kan de conclusie worden getrokken dat een vermindering van de grondwateronttrekking niet noodzakelijk is en gehandhaafd kan blijven op het niveau van 3.0 Mm³/jaar.

Monitoring

Tekst uit zienswijze:

*'Mander wordt gereduceerd van 3 miljoen m³/jaar naar 2 miljoen m³/jaar, en door middel van monitoring wordt het effect daarvan op zowel watervoerendheid als ecologie gevolgd. In de monitoring wordt gekeken naar beken en grondwaterstanden in landbouwgebieden, N-2000 gebieden en natuur buiten N-2000 gebieden. Het beoordelingskader van de monitoring is nog niet helder. **Monitoring heeft alleen zin als je weet wat je meet, waarom je het meet en hoe je de metingen beoordeelt.** Dit beoordelingskader moet nog worden ontwikkeld. Wij zijn van mening dat dit beoordelingskader gereed moet zijn voordat de gevraagde wijziging wordt verleend.'*

Het monitoringprogramma dat bij de aanvraag is bijgevoegd kent een bredere toepassing dan noodzakelijk is om de effecten van de reductie te beoordelen. Hittegolven en droogteperioden met verhoogd (grond)watergebruik door landbouw en particulieren dragen ook bij aan effecten die worden gemonitord. Daarnaast zijn er ook hydrologische herstelmaatregelen in het kader van Natura 2000 waarvan de effecten worden gemeten.

Als het gaat om wat er wordt gemeten en waarom zijn er geen vraagtekens. Er worden primaire effecten gemeten in de vorm van grondwaterstands- en stijghoogteveranderingen. Deze informatie geeft inzicht in de omvang van het invloedsgebied, en dient daarmee als randvoorwaarde voor het meten van de afgeleide effecten. Het is niet zinvol om de effecten buiten dit gebied mee te nemen om een antwoord te vinden op de vraag wat de uiteindelijke maximale onttrekkingshoeveelheid van winning Manderveen is. Waarmee ook de vraag is beantwoord waarom er gemonitord wordt in het kader van de vergunningverlening.

Voor de beoordeling van de metingen zijn randvoorwaarden benoemd, zie hiervoor onder 3.4 de 'Toelichting op de uitvoering van de monitoring'. Daarnaast is er een voorschrift (voorschrift 1.4.a.2) om binnen 12 maanden na de vergunningverlening op dit punt het monitoringsprogramma aan te vullen met aandachtspunten ten behoeve van de monitoring en de evaluatie.

Er is geen noodzaak om dit beoordelingskader concreet te maken vóór de vergunningverlening. Voordat de (tijdelijke) vermindering van de onttrekking zal worden geëffectueerd, moet eerst de nieuwe grondwaterwinning operationeel zijn. Als binnen 12 maanden na de vergunningverlening het monitoringsprogramma op dit punt is uitgebreid geeft dat voldoende tijd om een uitgebreide 0-meting voor te bereiden en uit te voeren en het beoordelingskader vast te stellen.

Gevolgen op lange termijn.

Tekst uit zienswijze:

'Wij vinden een goede relatie met de inwoners en grondeigenaren in het waterwingebied belangrijk. Daarom zijn wij van mening dat er een goed en duidelijk schadeprotocol aanwezig moet zijn voor de schade die ontstaat door de waterwinning voordat de vergunning verleend wordt. Ook willen wij opmerken dat wij verwachten dat een reductie van de onttrekking niet reëel is gezien de jaarlijkse toename van de hoeveelheid drinkwater die in Twente wordt gebruikt.'

Met betrekking tot een schadeprotocol wordt verwezen naar huidige werkwijze voor afhandeling van schade als gevolg van grondwateronttrekkingen:

Als er sprake is van schade aan een landbouw-, bos of natuurperceel of aan een gebouw of erf en deze schade vermoedelijk is ontstaan door het onttrekken van grondwater of infiltratie van water, dan kan de schade worden verhaald op de veroorzaker.

Hierbij speelt de provincie een rol. De provincie is volgens de Waterwet verplicht om, als daar om wordt verzocht, onderzoek te doen naar het verband tussen de schade en de onttrekking of infiltratie.

De gezamenlijke provincies hebben hiervoor de Advies Commissie Schade Grondwater (ACSG) in het leven geroepen. De ACSG zal dit onderzoeken en adviseert ook over de hoogte van een eventuele schadevergoeding. Voor het betreffende gebied is al een droogteschaderegeling van kracht, die recent is herzien door de ACSG.

Aangaande de verwachting dat een reductie van de onttrekking niet reëel is gezien de jaarlijkse toename van de hoeveelheid drinkwater die in Twente wordt gebruikt kan worden opgemerkt dat de reductie alleen maar mogelijk is als er vervangende capaciteit gereed is. Hierin is voortsnog voorzien in de vorm van een nieuw te ontwikkelen grondwaterwinning. Die dan tezamen met de capaciteit van de winning Manderveen moet kunnen voorzien in de drinkwaterbehoefte van de regio Noordoost Twente.

C.2.6 Overwegingen

De beoordeling van de aanvraag tot wijziging is gebaseerd op een afweging tussen het belang van de openbare drinkwatervoorziening enerzijds en de beïnvloeding van overige belangen, van derden, als gevolg van de wijziging anderzijds.

De drinkwatervoorziening als groot maatschappelijk belang rechtvaardigt om een vergunning voor onbepaalde tijd te verlenen. Vanwege langdurige investeringen in de noodzakelijke infrastructuur die daarvoor nodig zijn is het niet gewenst om dat herhaaldelijk op basis van een tijdelijke vergunning te doen. Met de zekerheid van een langdurige vergunning kunnen forse desinvesteringen worden voorkomen. Hoewel bij dit besluit de definitieve maximale capaciteit nog niet kan worden vastgesteld, is het toch mogelijk om de vergunning voor onbepaalde tijd te verlenen door in het besluit en de voorschriften de methode en voorwaarden voor het vaststellen van de maximale onttrekkingscapaciteit op te nemen.

Met betrekking tot de beïnvloeding van overige belangen als gevolg van de verandering, een tijdelijke vermindering van de grondwateronttrekking, is de overweging dat deze juist bedoeld is om de effecten daarvan gedurende een langere periode te kunnen meten. Daarnaast zijn de verwachte afgeleide effecten, als deze optreden, over het algemeen positief door hogere stijghoogte c.q. grondwaterstanden.

D. SLOTCONCLUSIE

De aanvraag betreft zowel het wijzigen van de vergunning met een tijdelijke geldigheidsduur naar een vergunning voor onbepaalde tijd, alsmede het vaststellen van een definitieve maximale (operationele) onttrekkingshoeveelheid.

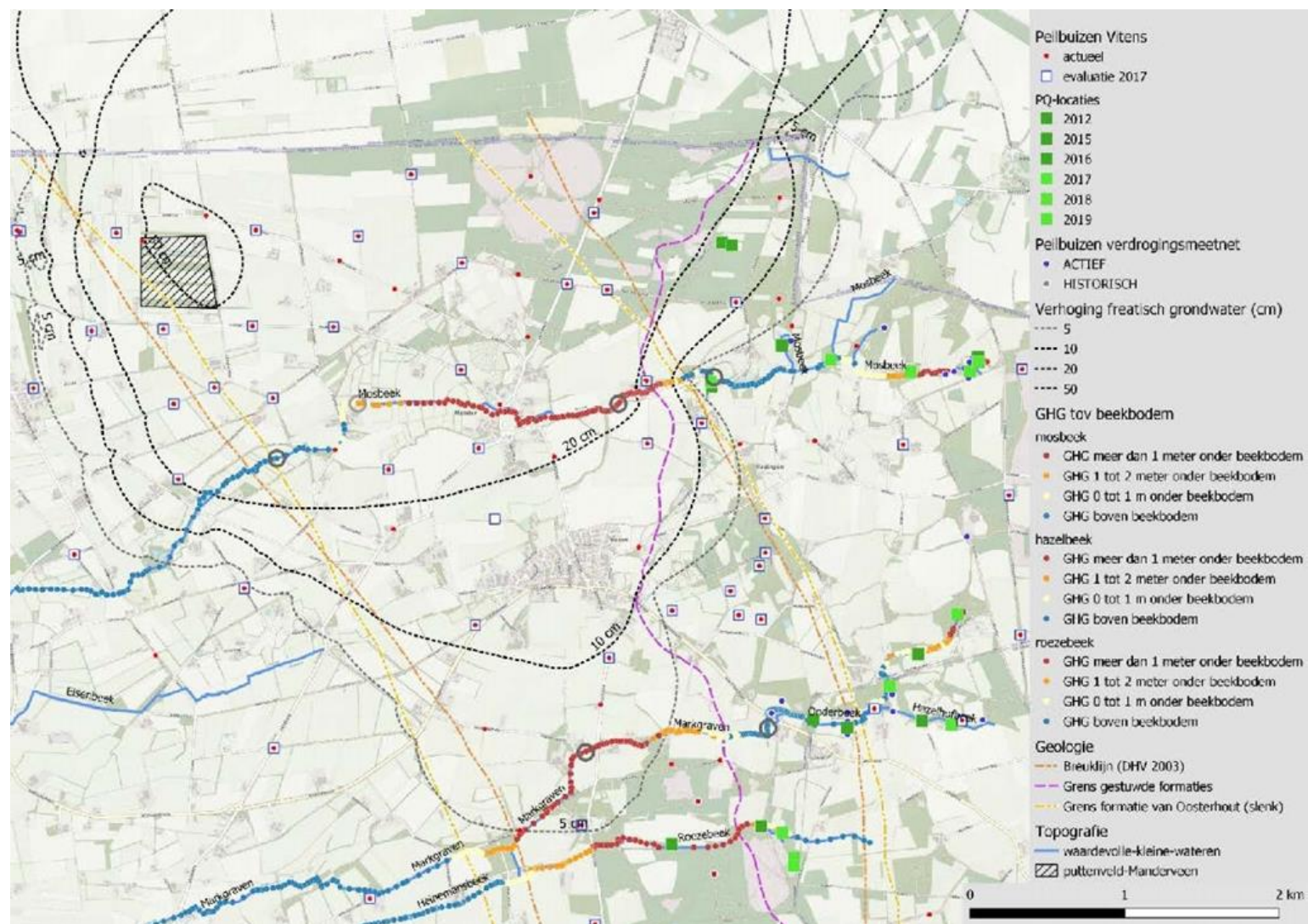
De beoordeling van de drinkwatervoorziening als groot maatschappelijk belang rechtvaardigt om een vergunning voor onbepaalde tijd te verlenen. Vanwege langdurige investeringen die daarvoor nodig zijn is het niet gepast om dat op basis van nogmaals een tijdelijke vergunning te doen.

Dit besluit is mede bedoeld om op basis van een uit te voeren onderzoek een maximum onttrekking vast te stellen. Omdat de voorwaarden voor het onderzoek, het monitoringsprogramma en de evaluatie onderdeel uitmaken van dit besluit door dit in de voorschriften op te nemen is het mogelijk om de vergunning voor onbepaalde tijd te verlenen. (voorschrift 1.4.b.3)

Op basis van de evaluatie van het gehele onderzoek zal GS na consultering van belanghebbenden de definitieve maximale onttrekkingscapaciteit van de winning Manderveen vaststellen.

Wij zijn van mening dat op basis van de bij de aanvraag behorende onderbouwing en onze overwegingen de aangevraagde wijziging op een verantwoorde wijze kan worden uitgevoerd en de vergunning met voorschriften kan worden verleend.

BIJLAGE 1 : Overzichtskaart van bestaande monitoring

BIJLAGE 2 : Meetnet t.b.v. effecten op landbouw

